

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 16.

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2012. május 16. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

Az **I. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **20 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

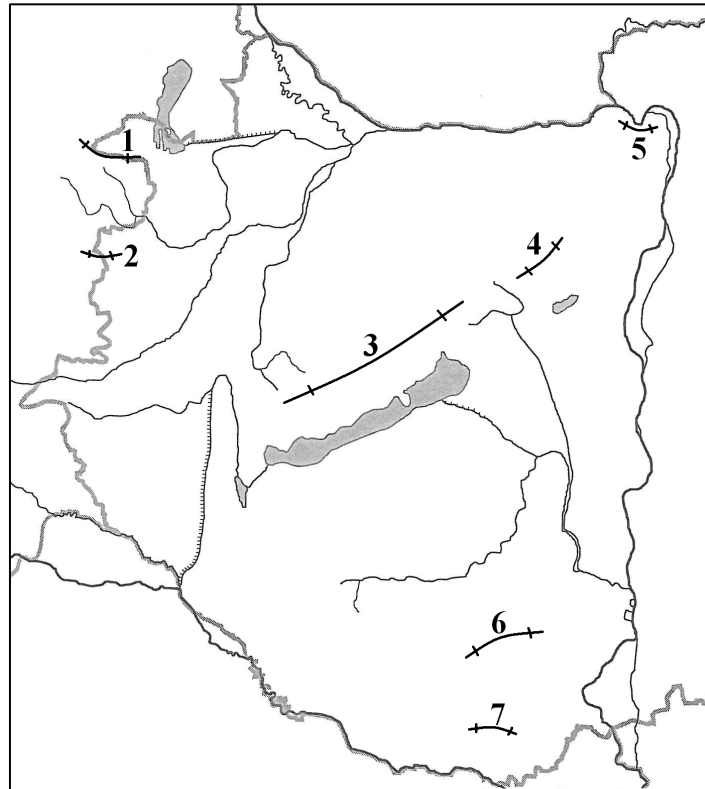
Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. rész

A feladatlap-rész megoldásához atlasz nem használható!

1. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlatban számokkal jelölt hegységeket!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.

7 pont	
--------	--

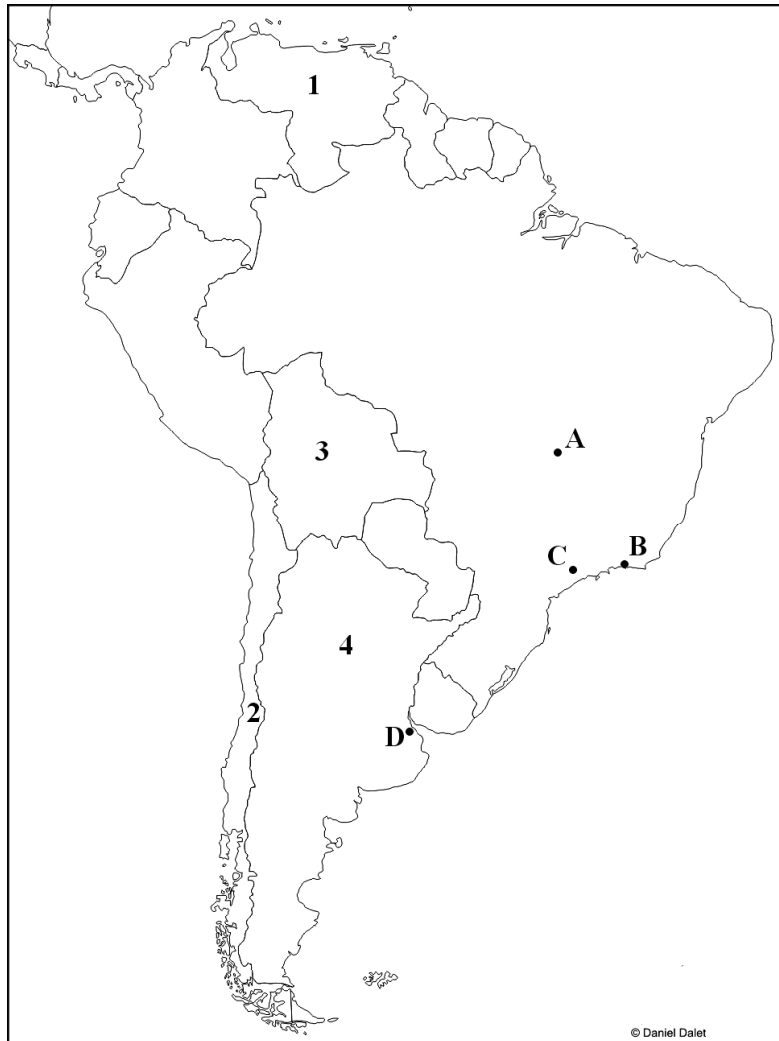
b) Mely kőzet építi fel jellemzően az **5-ös** számmal jelölt hegységet?

.....

1 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlaton számokkal jelölt országokat!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4 pont	
--------	--

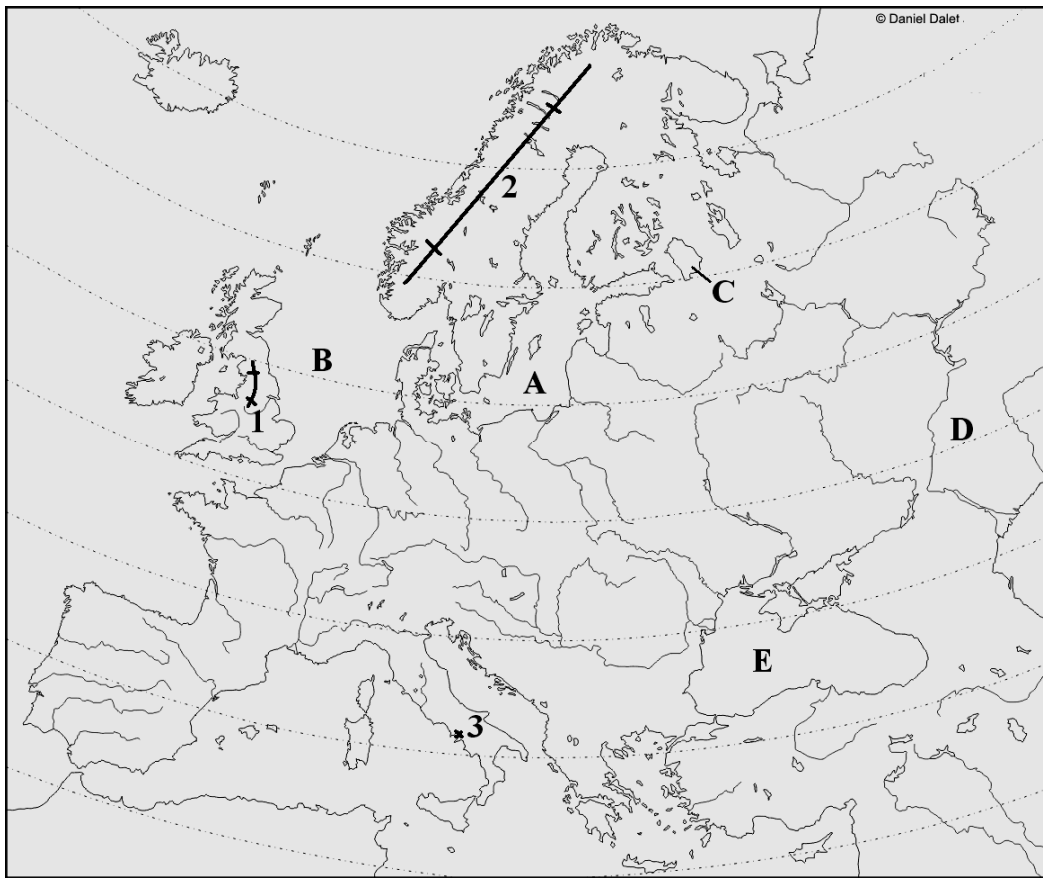
b) Nevezze meg a térképvázlaton nagybetűvel jelölt városokat!

- A:
- B:
- C:
- D:

4 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza a térkép-vázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térkép-vázlatban számokkal jelölt hegységeket illetve hegyet!

1.
2.
3.

Melyik hegységrendszerhez tartozik a **2-es** számmal jelölt hegység?

.....

4 pont	
--------	--

b) Mely vízrajzi elemeket jelölik a térkép-vázlat nagybetűi?

- A:
- B:
- C:
- D:
- E:

5 pont	
--------	--

9 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám:</i>	25 pont	
--	----------------	--

I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor	feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
	1.	8	
	2.	8	
	3.	9	
ÖSSZESEN		25	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum: Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 16.

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2012. május 16. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **100 perc**. Ebben a részben a megoldáshoz használhatja a **középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzó is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. Az alábbi feladatok a földrajzi fókálózáttal kapcsolatosak. Válaszoljon a kérdésekre!

a) Mi a leghosszabb szélességi kör neve?

1 pont	
--------	--

b) Hogyan nevezik másként a délkört vagy meridiánt?

.....

1 pont	
--------	--

c) Hány szélességi foknyi távolságra van egymástól az Északi-sark és az é.sz. 47°-án elhelyezkedő város?

.....

1 pont	
--------	--

d) Melyik földrajzi hosszúsági kör jelöli ugyanazokat a helyeket, mint a ny.h.180°? Karikázza be az egyetlen helyes válasz betűjelét!

A) k.h. 90°,

B) ny.h. 360°,

C) k.h. 180°,

E) 0° hosszúsági kör

1 pont	
--------	--

e) Mennyi a helyi idő különbsége a k.h. 15° és a ny.h. 12° között?

A számítást itt végezze!

Időkülönbség: perc.

2 pont	
--------	--

6 pont	
---------------	--

2. A fénykép a Szudétákban készült. Oldja meg a hegységhez kapcsolódó feladatokat!

1. Milyen szerkezeti mozgások következtében alakult ki a táj mai képe?
.....
2. Melyik földtörténeti időben képződött a hegység?
.....
3. Mely hegységrendszerhez tartozik ez a hegység?
.....
4. Milyen szerkezetű a képen látható hegység?
.....
5. Nevezzen meg két, a tájra jellemző felszíninformát!
.....
6. Egészítse ki az alábbi mondatokat a szókészlet felhasználásával! Írja a megfelelő fogalmat a kisbetűvel jelölt helyekre! Nem tud minden fogalmat felhasználni.

Szilézia, kőolaj, planktonok, növények, földgáz, a Ruhr-vidék, feketekőszén

A Szudéták lábánál elterülő iparvidék, (a) legnagyobb mennyiségben bányászott ásványkincse a/az (b), amely több százmillió év alatt egykori (c) maradványaiból képződött. Keletkezéséhez hozzájárult az oxigéntől elzárt környezet, a rárakódó fedőrétegek nyomása és a nagy mélységben uralkodó magas hőmérséklet.

9 pont	
---------------	--

3. Olvassa el az alábbi szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Az addig mintegy 500 méter széles Jangce a Három-szorosnál 100–150 méterre szűkül össze, és az áradatot 500–600 (helyenként akár 1500) méter magas sziklafalak szegélyezik. Itt épült meg a szorosról elnevezett rekorder duzzasztómű, ahol mintegy 185 méter magas vízoszlop magasodik. A generátorok évente Magyarország villamos energia fogyasztásának 2,4-szeresét képesek megtermelni. A létesítmény teljes mértékben betölti vízgazdálkodási, árvízvédelmi és hajózási funkcióit is. Az építkezés miatt több mint 1,4 millió embert költöztettek el a régióból. Ez a világ legnagyobb kapacitású vízi-, sőt bármilyen, elektromos áramot termelő erőműve. A projekt bírálói régóta figyelmeztetnek súlyos környezetkárosító hatásokra, földrengések és földcsuszamlások veszélyére, és arra, hogy a gát miatt nem tud természetes módon tisztulni a folyó: az esőzések következtében hatalmas mennyiségű szemét és törmelék mosódik a folyóba, és a hordalékból egyes helyeken olyan vastag réteg keletkezik, hogy az emberek száraz lábbal tudnak közlekedni rajta.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/H%C3%A1rom-szurdok>, Sulinet alapján

1. Fogalmazzon meg ismeretei és a szövegrészlet alapján két célt, amiért a folyókon duzzasztógátakat építenek!

–
–

2. Nevezze meg a cikkben szereplő építkezés két negatív következményét!

–
–

3. Milyen felszínformáló tevékenység jellemezte a folyót az említett szakaszon az erőmű megépítése előtt? Következtessen a szöveg alapján!

.....

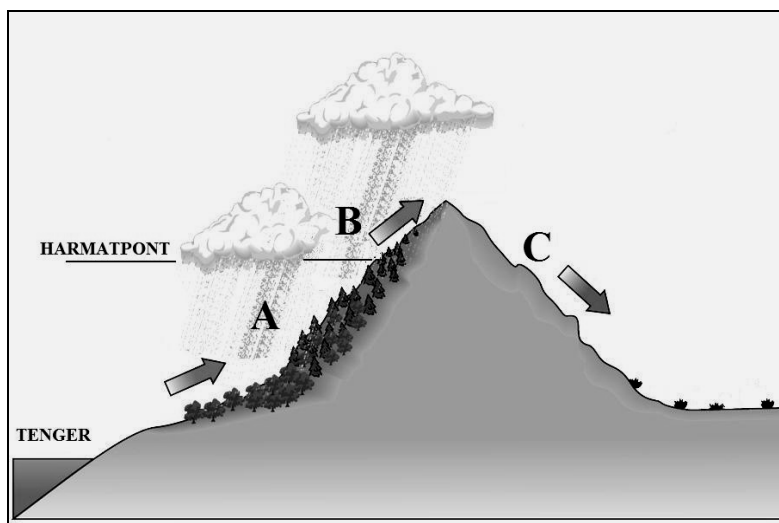
4. Milyen felszínformáló folyamatok erősödtek fel a gát megépítése után?

.....

6 pont	
---------------	--

4. Az ábra egy hegyen átkelő légtömeg fizikai állapotának változását mutatja be.

- a) Írja az állapotváltozások megfogalmazása után annak a helynek a betűjelét, amelyre az vonatkozik.

1. A hőmérséklet növekszik – a tényleges páratartalom nem változik – a viszonylagos páratartalom csökken.

2. A hőmérséklet csökken – a tényleges páratartalom nem változik – a viszonylagos páratartalom nő.

3. A hőmérséklet csökken – a tényleges páratartalom csökken – a viszonylagos páratartalom nem változik.

3 pont	
--------	--

- b) Mekkora a hőmérsékletváltozás mértéke 100 méterenként a három, nagybetűvel jelölt helyen? Párosítsa az alábbi értékeket a megfelelő betűjelekkel! Írja a helyes értéket a megfelelő betű után! *Nem tud minden értéket elhelyezni!*

-1 °C; -0,5 °C; +0,5 °C; +1 °C

A:

B:

C:

3 pont	
--------	--

- c) Hogyan változik a légnyomás a hegyen felfelé haladva?

.....

1 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

5. Ezekben a feladatokban egy állításhoz négy fogalom, illetve válasz tartozik. Az állítás nemcsak egy fogalomra lehet igaz, hanem egyszerre többre is az alábbi variációk szerint. Írja a megfelelő betűjelet a feladathoz tartozó négyzetbe!

- A) Az állítás az **a)**, **b)** és **c)** válaszra igaz.
- B) Az állítás az **a)** és **c)** válaszra igaz.
- C) Az állítás **b)** és **d)** válaszra igaz.
- D) Az állítás csak **d)** válaszra igaz.
- E) Az állítás mind a négy válaszra igaz.

1. Leszálló légáramlás jellemző

- a) az Egyenlítő mentén márciusban
- b) a Baktérítő mentén júniusban
- c) a ciklonok belsejében
- d) a hegységek uralkodó széliránnyal ellentétes oldalán

2. A mediterrán éghajlatú területek jellegzetes természetű növénye

- a) füge
- b) szőlő
- c) citrom
- d) olajpálma

3. A Ráktérítő áthalad a területén

- a) India
- b) Brazília
- c) Mexikó
- d) Indonézia

4. Az ilyen éghajlatú terület folyóinak vízjárása erősen ingadozó

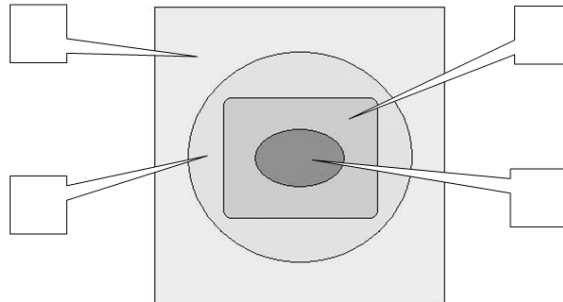
- a) szavanna éghajlat
- b) mérsékelt övezeti (szubtrópusi) monszun éghajlat
- c) mediterrán éghajlat
- d) óceáni éghajlat

5. Az ilyen éghajlatú terület nyarát a tenger felől érkező légtömegek alakítják.

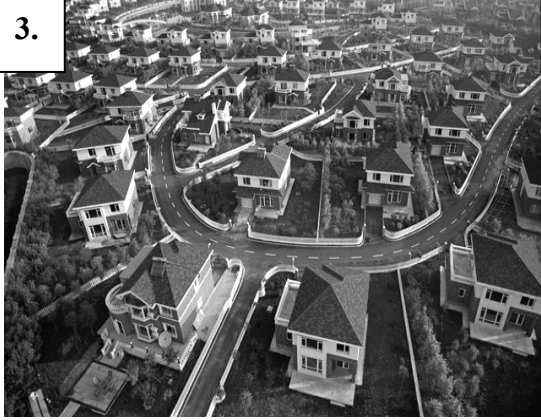

- a) trópusi (forró övezeti) monszun éghajlat
- b) mediterrán éghajlat
- c) mérsékelt övezeti (szubtrópusi) monszun éghajlat
- d) száraz kontinentális éghajlat

5 pont	
---------------	--

6. Az ábrán egy elképzelt nagyváros sematikus szerkezete látható, a képek pedig egy-egy jellegzetes városrészt ábrázolnak. Nevezze meg a jellemző képek alapján az egyes városöveket, majd írja az egyes képek sorszámát az ábra megfelelő helyére mutató négyzetbe!

1.		2.	
Öv:		Öv:	

3.		4.	
Öv:		Öv:	

8 pont	
---------------	--

7. Oldja meg az alábbi feladatokat!**a) Melyik országra, földrajzi helyre jellemzőek a megállapítások? Írja az ország, földrajzi hely nevét a megállapítás után!**

1. Földünk második legnépesebb országa (2011):
2. A gyorsan iparosodott délkelet-ázsiai országok első csoportjába tartozott, napjainkban vas- és acélipara, autógyártása, elektronikai ipara egyaránt fejlett:
.....
3. Városállam volt, 1997-ben került vissza Kínához mint különleges közigazgatású régió:
4. Innen indult az utóbbi évek gazdasági-pénzügyi válsága, tőzsdéje az egész világ pénzügyi-gazdasági folyamataira hatással van:
5. Ázsia vezető gazdasági hatalma, fejlődése példát mutatott a környező országok számára:

5 pont

b) Melyik országban van az alábbi nemzetközi (transznacionális) cégek központja? Írja az ország nevét a vonalra!

1. Volkswagen:
2. Toyota:

2 pont

7 pont

8. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a következő megállapítások! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis megállapítások sorszámára elé!

- 1. A mediterrán országokban zsír helyett főleg olívaolajat használnak a főzéshez.
- 2. Franciaországban az elektromos áram $\frac{3}{4}$ -e vízerőművekből származik.
- 3. Olaszország déli tájain magasabb a munkanélküliség aránya, és kisebb az 1 főre jutó GDP, mint az északi országrészben.
- 4. Svédország szénhidrogénekben gazdag.
- 5. Finnország gazdaságában a hagyományos fa- és papíripar mellett napjainkban már az elektronikai ipar is meghatározó szerepet játszik.

5 pont

9. A leírások egy-egy hazai nagyrégióhoz (tervezési-statisztikai körzethez) kapcsolhatók. Írja a nagyrégió nevét a leírás után a vonalra!

1. Kiemelkedő jelentőségű fürdővárosának közelében hazai viszonylatban jelentős földgázmező húzódik. Ezt a várost a Budapest–Cegléd–Debrecen–Nyíregyháza vasútvonalon utazva is elérhetjük.
-

2. Az egyik megye székhelye, amely egyben porcelángyáráról is híres, 2010-ben pedig Európa Kulturális Fővárosa volt.
-

3. Itt található az Őrségi Nemzeti Park.
-

4. Mészkö- és dolomithegységei kedvelt kirándulókörzetek. Ismert idegenforgalmi központja a Velencei-tó.
-

5. A legnépesebb régió.
-

5 pont	
---------------	--

10. Oldja meg a pénz világához kapcsolódó feladatokat!

- a) Feltételezzük, hogy 10 000 forintját 250 Ft-os árfolyamon átváltja euróra. Majd az euró felét elkölti, a maradékot pedig 300 Ft-os árfolyamon visszaváltja forintra. (A pénzváltó nem számol fel kezelési költséget.)

1. Mennyi eurót kapott a 10 000 Ft-ért?

A számítást itt végezze!

Eredmény: euró

2. Mennyi forintja lesz a visszaváltás után?

A számítást itt végezze!

Eredmény: Ft

3. Mi történt időközben a forinttal? Karikázza be a megfelelő válasz betűjelét!

A: A forint erősödött az euróhoz képest.

B: A forint gyengült az euróhoz képest.

4 pont	
---------------	--

b) Válaszoljon a megfelelő fogalmak megadásával!

1. Hogyan nevezzük a valuták egymásba való átválthatóságát?

.....

2. Hogyan nevezzük azt a pénzt, amit nem fogyasztási céllal költenek el, hanem befektetik egy vállalkozásban?

.....

2 pont	
--------	--

6 pont	
---------------	--

11. Oldja meg a feladatokat!

a) Húzza alá az alábbi fogalmak közül azt a hármát, amelyek egy ország saját gazdaságának a védelmét szolgálják.

szabadkereskedelem,

vám,

kvóta,

kooperáció,

szubvenció

3 pont	
--------	--

b) Válaszoljon a fenti fogalmakkal kapcsolatos kérdésekre!

1. Melyik fogalom jelent mennyiségi korlátozást?

.....

2. Melyik az a fogalom, amely az importtermékek árának megemelésével csökkenti azok versenyképességét?

.....

2 pont	
--------	--

c) Mit jelent, ha egy ország külkereskedelmi mérlege pozitív? Írja a két fogalom közé a megfelelő relációs (>, <, =) jelet!

import értéke export értéke

1 pont	
--------	--

6 pont	
---------------	--

12. Oldja meg a levegő szennyeződésével kapcsolatos feladatokat!

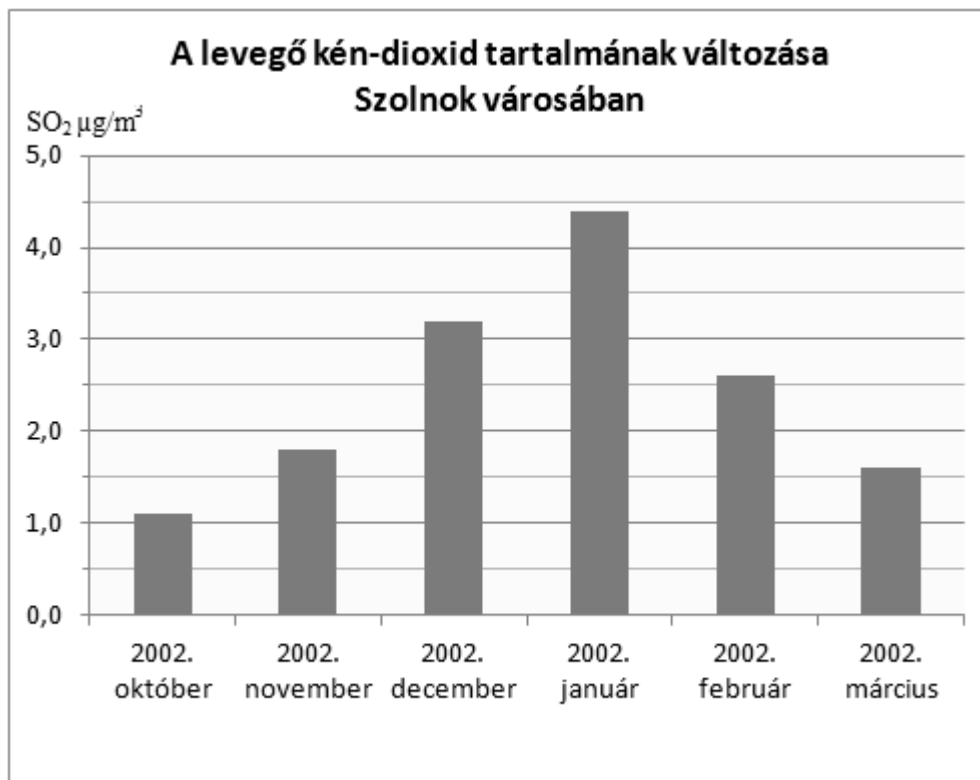
- a) Tanulmányozza a diagramot! Mi okozhatja a levegő SO₂-tartalmának növekedését?

.....

Miből következett erre?

.....

2 pont	
--------	--

- b) Mely környezeti probléma kialakulásáért felelős a légkörbe kerülő kén-dioxid?

.....

Nevezze meg a jelenség két káros következményét!

–

–

3 pont	
--------	--

5 pont	
--------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhető összes pontszám: 75 pont</i>	
--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor		25	
II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor	1.	6	
	2.	9	
	3.	6	
	4.	7	
	5.	5	
	6.	8	
	7.	7	
	8.	5	
	9.	5	
	10.	6	
	11.	6	
	12.	5	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
(I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: